

Asia: VN/6548/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaalaisten yritystojen seurannasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finnish Information Security Cluster (FISC) edustaa Suomessa toimivia kyberturvallisuusalan organisaatioita. FISC kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

1) Suomessa on suhtauduttava investointeihin positiivisesti

FISC pitää tärkeänä, että Suomessa suhtaudutaan lähtökohtaisesti myönteisesti ulkomaisiin sijoituksiin. Samalla on kiistatta tarpeen arvioida sijoitusten vaikutuksia suomalaisen yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin sekä huolehtia kansallisen turvallisuuden ja maanpuolustuksen tarpeista.

Kyberturvallisuusala on hyvin kansainvälinen ja Suomessa alalla toimii useita kasvuyrityksiä. Kansainvälisestä luonteesta johtuen kyberturvallisuusalalle pääomia sijoittavat tahot voivat olla usein ulkomaisia toimijoita. Siksi kyberturvallisuusalan kasvun ja kehittymisen kannalta on tärkeää, että sääntelyllä ei aiheuteta negatiivisia vaikutuksia alan kotimaisille kasvuyrityksille.

Näin ollen FISC pitää hyvänä, että luonnoksessa tuodaan esiin, että esitetyt muutokset eivät tarkoita lain soveltamisalan laajentumista, vaan kyse on ennen kaikkea sääntelyn selkeyttämisestä sekä ennakkollisen ja joustavamman toiminnan mahdollistamisesta.

2) Säännöskohtaiset kommentit

FISC kiinnittää huomiota luonnoksen 2 §:n muotoiluun. On vaikea ennalta arvioida mitä toimintaa ja yrityksiä on lopulta pidettävä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamisen kannalta kriittisinä. Sääntelyä sovellettaessa olisi siksi jatkossa pyrittävä mahdollisimman hyvin selkeään ja suppeaan tulkintaan. Arvioinnin tukena on aiemmin käytetty mm. yhteiskunnan turvallisuusstrategiaa, valtioneuvoston päätöstä huoltovarmuuden tavoitteista sekä kansallista riskiarviota. Jatkossa olisi perusteltua harkita myös kansallisen kyberturvallisuusstrategian huomioimista, koska strategia korostaa esimerkiksi menestyvän kyberturvallisuusteollisuuden ja -osaamisen merkitystä kansalliselle turvallisuudelle ja kansataloudelle.

2 §:n esitetty muotoilu on tulkittavissa siten, että kyberturvallisuusalan yritykset rinnastuvat puolustusteollisuusyritykseksi, vaikka ne eivät sinänsä tuota ollenkaan puolustusalan tuotteita tai palveluita. FISC ehdottaa, että 2 §:n muotoilua siten selkeytettäisiin ja tarkennettaisiin.

Luonnoksen 4 §:ssä määritellään minkä tuotteiden ja palveluiden tuottamista tai toimittamista keskeisille turvallisuusviranomaisille voidaan pitää tärkeänä. Tällaisia olisivat esimerkiksi ohjelmistosovellukset, kyberturvallisuussovellukset, pilvipalvelut ja muut tuotteet sekä palvelut, jotka liittyvät näiden ylläpitoon. Luettelo on nykymuodossaan huomattavan laaja ja tulkinnanvarainen. Se voisi tuoda mukaan myös täysin tavanomaisia ohjelmistoja, joita tarjotaan avoimesti markkinoilla laajalle joukolle muuta asiakaskuntaa. Näin ollen FISC katsoo, että muotoilua tulisi vielä selkeyttää ja tarkentaa siten, että mainituilla tuotteilla ja palveluilla tulisi olla kriittinen merkitys viranomaisen toiminnalle, tai se koskisi esimerkiksi vain tuotteita ja palveluita, jotka edellyttäisivät erillistä viranomaisauditointia tai -hyväksyntää.

FISC pitää 5b §:ssä esitettyä ehtojen asettamista tervetulleena uudistuksena. Aiemman poissulkevan menettelyn sijaan on perusteltua lisätä toiminnan joustavuutta ehtojen asettamisen avulla.

3) Yrityskauppoja koskevat tiedot ja yrityssalaisuuden suoja

FISC muistuttaa, että yrityskauppoja koskevat asiat ovat luonteeltaan erittäin arkaluonteisia ja kuuluvat yrityssalaisuuden piiriin. Luonnoksessa mainitaan, että EU komission tulee järjestää kansallisille yhteyspisteille turvallinen kanava tietojen välittämiseen. Samoin luonnoksessa säädetään viranomaisten oikeudesta jakaa keskenään yrityssalaisuuden piiriin kuuluvaa tietoa.

FISC toteaa, että olisi tarpeen luoda myös yritykselle kanava, jolla yrityssalaisuuden piirissä olevaa tietoa voitaisiin luovuttaa viranomaiselle turvallisesti hyväksytyllä järjestelmällä. Samoin tällöin tietoja luovuttaneelle yritykselle tulisi toimiva mahdollisuus varmistaa kenelle tietoa on luovutettu, miten sitä käsitellään ja miten se tuhotaan tai arkistoidaan.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimelta säädetään luonnoksen 9 §:ssä. FISC arvioi, että tämän lisäksi olisi perusteltua viitata tarkemmin myös mahdollisia vahingonkorvauksia koskevien tilanteiden hoitamiseen. Samoin olisi hyvä pohtia, olisiko asian käsittelylle viranomaisessa määriteltävissä jonkinlainen aikaraja.

4) Sääntelyn toimivuuden seuranta erittäin tärkeää

FISC korostaa, että jatkovalmistelussa tulee vielä arvioida erittäin huolellisesti, onko sääntelyn laajentumisella negatiivista vaikutusta kyberturvallisuusalan investointeihin. On hyvin tärkeää varmistaa, että sääntelyllä ei luoda Suomeen olosuhteita, jotka poikkeaisivat negatiivisesti keskeisistä verrokkimaista. Vallitsevassa tilanteessa tähän on olemassa riski, koska kotimaista sääntelyä ollaan luomassa ennen kuin muissa maissa on esitelty vastaavia hankkeita.

Joka tapauksessa esitetyn sääntelyn toimivuuden seuranta nopeasti kehittyvässä ja kansainvälistyvässä ympäristössä on erittäin tärkeää, jotta mahdollisilta suomalaisiin yrityksiin ja investointeihin kohdistuvilta negatiivisilta taloudellisilta riskeiltä voidaan välttyä.

FISC on valmis olemaan mukana asian jatkovalmistelussa ja käymään keskustelua tarkemmin muutosten mahdollisista vaikutuksista kyberturvallisuusalan toimintaan Suomessa.

Susi Mika
FISC ry